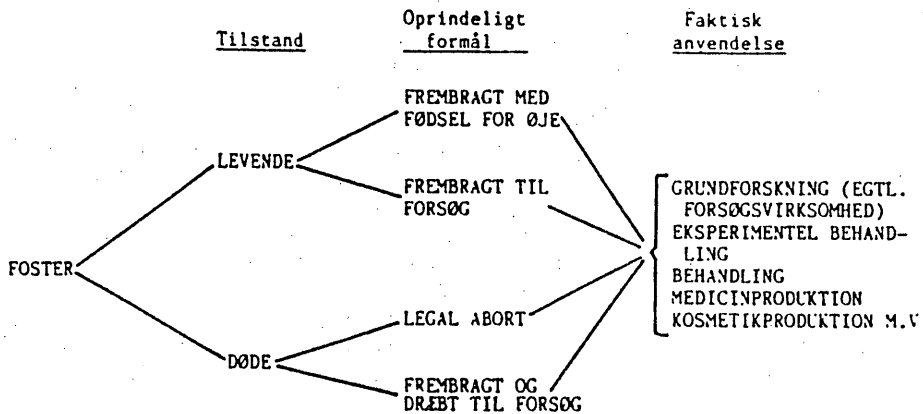

de situationer, hvor fosteret implanteres i en moder med fødsel for øje, selv om denne procedure (endnu) kan siges at være af delvis forsøgmæssig karakter. De betæneligheder, som kan gøres gældende i den sidstnævnte situation (in vitro fertilisation), er af en anden karakter end den forsøgsbetonede og/eller kommercielle anvendelse af fostre.

Ved *forsøg* vil i det følgende blive forstået en i videnskabelige overvejelser begrundet fremgangsmåde (i form af et fysisk indgreb), som udelukkende eller overvejende har til formål at afkræfte opstillede hypoteser og/el-

ler frembringe ny viden på mere tilfældig vis uden hensyn til en mulig fremtidig anvendelse (f.eks. i behandlingsøjemed), eller som har til formål at forbedre en eksisterende behandlingsform, men uden sikker viden om den behandlingsmæssige værdi (dvs. bedre i henseende til helbredelse end den forhåndenværende behandling).

Ved diskussionen af fosterets (fremtidige) retsstilling vil det være formålstjenligt at opregne de situationer, hvori et fosters fysiske integritet kan tænkes at blive berørt. Rent skematisk kan disse opstilles som følger:

Skemaet er formentlig ikke udtømmende, idet andre situationer kan tænkes. Således kan det være vanskeligt at rubricere nedfrysning af befrugtede æg, idet dette kan betragtes som et forsøg i sig selv, selv om formålet kan være at forberede en fødsel (af et levedygtigt individ) på et senere tidspunkt. Under alle omstændigheder bliver nedfrysning af (befrugtede) æg omfattet af eventuelle forsøgsregler, såfremt disse æg ikke længere (efter optøning) skal implanteres i en moder [3]. Når hovedvægten lægges på anvendelsen af fosteret med forsøg og/eller kommerciel udnyttelse for øje, er det nærliggende at anlægge en sondring imellem fostre (døde eller levende), som er frembragt med forsøg for øje, og fostre, som set i forhold til forsøgsanvendelsen eller den kommercielle anvendelse er tilfældigt frembragt (typisk ved abort og da normalt døde).

Diskussionen kommer da til at stå om, hvorvidt det kan accepteres, at der overhovedet udføres forsøg på/med fostre, og, såfremt dette er tilfældet, om det da skal være tilladt at udføre forsøg på/med levende fostre.

Under afsnit 2-4 foretages en undersøgelse af den gældende danske retstilstand ved en gennemgang af eksisterende lovgivning m.v., under afsnit 5 omtales en række fundamentale retlige principper af betydning for emnet, i afsnit 6 redegøres kort for udviklingen i en række andre lande, og afslutningsvis fremsættes i afsnit 7 nogle overvejende retspolitiske betragtninger samt konkrete forslag til lovgivning.

B. Forinden kan der være grund til kort at se på de *folkeretlige regler* på området, idet disse udgør rammen for den danske retstilstand. Så vidt ses har spørgsmålet endnu ikke været gjort til genstand for detaljeret drøftelse i FN-regie. Det foreligger oplyst, at